

РЕШЕНИЕ

№ 2086

гр. София, 09.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО 5-ТИ БРАЧЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Любомир Луканов

при участието на секретаря Нина Св. Гърманлиева
като разгледа докладваното от Любомир Луканов Гражданско дело №
20231100112836 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на Част втора, Дял първи от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по молба по чл. 7, б. „f“, във вр. с чл. 8 и чл.29 от Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца, вр. чл. 22а, ал. 1 от Закона за закрила на детето (ЗЗДт) от бащата М. А. А. Ш. за връщане на детето Н.М. Ш., родено на ****г. в гр.Девентер, в държавата на обичайното му местопребиваване - Кралство Нидерландия (по-нататък в мотивите - Нидерландия).

Молбата на М. А. А. Ш. е постъпила в съда на 15.11.2023г. с искане за връщане на малолетния му син Н.М. Ш. в държавата на обичайното местопребиваване – Нидерландия. В молбата се твърди, че детето е родено на **** г. в гр. Девентер, Нидерландия, а родителите на детето са М. А. А. Ш. и Д. Д. Ш., които са сключили граждански брак на 28.08.2021г. в Република България и семейство е живяло в Нидерландия. Молителят поддържа, че веднага след раждането на детето то заживяло с двамата си родители в семейното жилище, находящо се в гр. Девентер. Плановите на родителите били да отглеждат детето си в Нидерландия, където семейството е живяло трайно през последните години. Веднага след раждането детето е регистрирано в регистъра на населението в Нидерландия на адрес в гр. Девентер. Поддържа, че след раждането на детето съпругата го помолила да ѝ предостави съгласието си за пътуване с детето до България, за да посети своите родители, а детето Н.М. да има възможност да се запознае със своите баба и дядо, като уговорката им е била майката да замине с детето на 23-ти август и да се върнат на 30-ти септември 2023 г. За целта на пътуването до България, молителят подписал специален документ, а институциите в Нидерландия

били уведомени.

Молителят поддържа също, че на 23 август 2023 г. ответницата и детето пристигнали в България с цел гостуване, като максималният им престой е трябвало да бъде да 30-ти септември 2023 г., но още преди да изтече този срок, през м. септември 2023 г. ответницата го уведомила, че не възнамерява да се върне в Нидерландия и че е взела решение да отглежда общото им дете самостоятелно в България. Молителят поддържа, че е бил изненадан, тъй като никога не е давал съгласието си за промяна на местоживеенето на детето и е изразил категоричното си несъгласие за промяна местоживеенето на детето. Майката отказала да се върне в Нидерландия, поради което молителят незабавно предприел мерки, като на 21.09.2023 г. подал молба до съда в Нидерландия за предоставяне на родителските права по отношение на детето Н.М. Ш..

Твърди, че ответника е инициирала съдебно производство с правно основание чл. 49 и чл. 59 от Семейния кодекс пред Районен съд – Ямбол. Поддържа, че съпрузите никога не са обсъждали възможност детето да живее на място, различно от Нидерландия.

Молителят иска да се уважи молбата по чл. 7, б. „f“, във вр. с чл. 8 от Хагската конвенция и да бъде постановено връщането на детето Н.М. Ш. в държавата по обичайното му местопребиваване Нидерландия. В открито съдебно заседание лично и чрез упълномощения представител поддържа молбата и иска връщането на детето Н.М. Ш. в Нидерландия. Претендира разноски. В срока по чл. 149, ал. 3 от ГПК представя писмена защита по съществото на спора.

Ответницата Д. Д. Ш., в писмен отговор, чрез представителя си по пълномощие, оспорва молбата по чл. 7, б. „f“, във вр. с чл. 8 от Хагската конвенция, като изразява становище за неоснователност. Възразява, че връщането на детето в Нидерландия не е в негов интерес, като се позовава на изключението по чл. 13 от Хагската конвенция. Твърди, че след като е забременяла молителят системно е злоупотребявал с алкохол и наркотични вещества. Осъществявал е спрямо нея психически и физически тормоз. Системно я обиждал и заплашвал. Поддържа, че и след раждането на детето отношението на молителя не се променило и два дни след изписването на майката и детето от болницата, М. отново злоупотребил с алкохол и наркотици. Поддържа, че на 18.06.2023г. дома им бил посетен от социални работници към закрила на семейството, които извели молителят от жилището и извършвали проверка всеки ден, а на бащата било разрешено да вижда детето по 30-40 минути и то в присъствието на трето лице. Твърди, че поради страх от ескалиращото агресивно поведение на молителя, на 13.08.2023г. взела решение да напусне Нидерландия. Поддържа, че е съобщила на съпруга си, че желае да прекратят брака си и да се прибере заедно с детето в Р. България, където живеят нейните родители и близки от които ще получава подкрепа. Излага, че М. дал съгласието си и дори придружил ответницата и детето до летището, а тя от средата на м. август се установила да живее с детето в дома на родителите си и подала молба за прекратяването на брака пред РС - Ямбол. Исква съдът да откаже връщане на детето в Нидерландия. Направени са доказателствени искания. Не претендира разноски.

В открито съдебно заседание ответникът, чрез упълномощения представител, поддържа отговора на молбата и оспорва, че детето неправомерно е задържано в Република България, тъй като то се лекува и получава безплатна медицинска помощ.

Представителят на Софийска градска прокуратура счита молбата за неоснователна поради ниската възраст на детето.

Софийският градски съд, в настоящия си състав, като прецени всички събрани по делото относими доказателства и доводи на страните по свое убеждение, прие за

установено от фактическа страна следното:

С определението си по доклада на делото съдът е приел за безспорно между страните и ненуждаещо се от доказване, че детето Н.М. Ш. е родено на **** г. в гр. Девентер, Нидерландия, и е син на молителя М. А. А. Ш. и на ответника Д. Д. Ш., които са съпрузи. Обявил е за безспорно в отношенията между страните, че бащата и молител в настоящото производство е изразил съгласие единствено за провеждането на неотложни действия, налагащи медицинска интервенция за запазване здравето на сина му Н.М. Ш. при пребиваването му в Република България. Със същото определение съдът е указал, че в доказателствена тежест на ответника Д. Д. Ш. е да докаже твърденията (възраженията) срещу молбата за връщане на детето, вкл. и твърденията, изложени в отговора на исковата молба за употреба на алкохол и наркотични вещества от молителя М. А. Ане М. Ш., което е продължило и след раждането на детето Н. и тази употреба на алкохола и наркотици представлява сериозна опасност за връщането на детето Н.М. Ш. в Кралство Нидерландия, с оглед възможността бащата да изложи детето на заплахата от физическо и психическо увреждане по смисъла на чл. 13, б. "б" от Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца. Страните не са възразили срещу доклада на съда (лист 158 от делото).

Страните не спорят също, че М. А. А. Ш. и Д. Д. Ш. са живели заедно до и след раждането на детето Н.М. Ш. в град Девентер, Нидерландия и до напускането на жилището от майката на 23.08.2023 г., в каквато насока са и изявленията на ответника при личното ѝ изслушване от съда (лист 289 от делото).

Видно от неоспореното писмено доказателство, представено в надлежно заверен превод от нидерландски на български език – Извлечение от Регистъра за родителски права, издадено на 02.10.2023г. от Окръжен съд Оверейсел, Кралство Нидерландия, детето Н.М. Ш. не фигурира регистрирано в регистъра и в този случай според нидерландското законодателство и двамата родители упражняват родителските права над детето. В Регистъра за родителските права са вписват само изключенията (лист 19 от делото).

От удостоверение за регистрация в база данни „Население“, издадено от община Девентер на 29.09.2023г. се установява, че детето Н.М. Ш., с нидерландско гражданство е регистрирано на адреса в гр. Девентер на ****г. (лист 27-29 от делото).

От неоспореното писмено доказателство, прието в превод на български език, се установява, че молителят е декларирал, че ще осигури подходящи условия, с които да гарантира защитата на детето Н.Ш. съгласно чл. 27, § 3 от Регламент 1111/2019 (ЕС) на Съвета, след неговото връщане. Декларирал е готовност при връщането на детето и майката да намери подходящо жилище и да поеме заплащането на наема за срок от 4 месеца и ще подкрепи майката по установяването ѝ в новото жилище и докато започне да реализира доходи (лист 309 от делото).

От приетото като неоспорено доказателство в превод на български език, имащо характера на становище от социалната служба на гр. Девентер, Нидерландия, подписано от социалния работник към Спешна линия за специализирани грижи Лотте Балласт, се установява, че при установяването ѝ в Нидерландия с детето Н.Ш., майката има право на социална помощ, вкл. и за осигуряване на жилище по ускорен ред, надбавки за наем на жилище, социални помощи за грижи за дете и за детски бюджет, като общата месечна сума може да възлезе на 2578.83 евро, а годишна сума на 30945.96 евро. Изрично е посочено, че докато г-жа Ш. не подаде заявленията, вкл. и молба за ускорената процедура по настаняване и отпускане на социалноосигурителни помощи, процедурата не може да започне, тъй като никой друг не може да направи това вместо нея.

По делото е приложен социален доклад, изготвен от АСП Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Ямбол с изх. № ПР/Д-Я/231-001 от 05.12.2023г. Видно от извършеното социално проучване, детето Н.М. Ш. се отглежда и живее при майка си Д. Д. Ш. в гр. Ямбол, ул. **** и не са констатирани преки рискови фактори, които биха се отразили неблагоприятно върху неговото правилно развитие. Изразено е становище, че Д. Д. Ш. показва емоционална привързаност и демонстрира интерес и загриженост към проблемите в неговото развитие.

Изслушан от съда в открито съдебно заседание от 02.02.2024г., молителят М. А. А. Ш. заявява, че живее в Нидерландия, в гр. Девентер, на ул. **** и е самостоятелен предприемач в сектор „Информационни технологии“. На адреса са регистрирани с детето Н., но в момента молителят живее сам. Заявява, че може временно да наеме жилище във ваканционен парк в града в който живее за отглеждането на детето, а майката Д. ще се ползва с приоритет на пазара на жилища и ще получи социална помощ от нидерландската държава. Сочи, че най-важно за него е, че детето Н. ще има както баща, така и майка, с които ще може да отрасне. Има роднини, които могат да му помогнат в отглеждането на Н., ако то се върне само в Нидерландия. Заявява, че ще му бъде осигурена помощ от общинската здравна служба в домашни условия, където ще идва човек от общинската здравна служба за да помага в грижите за детето. Признава, че през уикенда пие бира или вино, но през седмицата почти не пие алкохол, а преди и по време на връзката му с ответника заедно с нея са използвали кокаин, но само преди раждането на детето Н..

Изслушана от съда в открито съдебно заседание от 08.03.2024г., майката Д. Д. Ш. е заявила, че живее в гр. Ямбол, ул. **** при нейните родители. Заявява, че с молителя не са имали уговорка кога ще се върна в Нидерландия, а когато тръгвали с детето за България, службите в Нидерландия, накарали г-н Ш. да посочи конкретна дата за връщането ѝ с детето в Нидерландия, тъй като това е изискване на тамошните власти. Заявява, че си е купила еднопосочен билет, защото не са имали конкретна уговорка колко време ще стои в България и кога трябва да се върне. Сочи, че властите от Закрила на детето изрично са я предупредили, че ако живеят под един покрив тримата с бащата, те ще им вземат детето, ако не се разберат по някакъв нормален начин. Заявява, че не иска да се върне с детето в Нидерландия, тъй като не може да се справи със зависимостите на бащата към кокаин, диазепам, алкохол. Сочи, че тези зависимости на г-н Ш. са ѝ били известни преди раждането на детето, но през февруари месец той започнал лечение, което му било назначено от личния лекар и което продължило няколко седмици. Имало резултат, но преди 3-4 години той нямал тези зависимости. Страхува се за живота си поради заплахи от молителя.

С определение № 2267 от 15.02.2024г. съдът на основание чл. 22д от ЗЗДт е допуснал служебно изслушването на съдебна неврологична експертиза, изготвена от вещото лице д-р Д. П. Н., кредитирано от съда, като обективно, безпристрастно дадено и кореспондиращо с доказателствената съвкупност по делото. От заключението на вещото лице се установява, че детето Н.М. Ш., родено на **** г. страда от заболяването Хидроцефалия неуточнена по МКБ /международна класификация на болестите/ G 91.9 Хидроцефалията е патологично състояние на повишено вътречерепно налягане, в резултат на повишено производство на мозъчна течност или на смущение в нейното оттичане и резорбция. Детето е диагностицирано с данни за средно тежка дилатация на латерални вентрикули на 26.10.23 г и проследено на 05.12. 23 г. с ултразвукова диагностика - ехо графия на главен мозък извършена от доц. Мумджиев, специалист по детски болести и болести на новороденото със заключение средно тежка дилатация на латералните вентрикули с тенденция към нарастване /увеличение обема на главата с 1 см./, обуславящо диагнозата хидроцефалия. Диагнозата е потвърдена с

ЯМР на главен мозък /неврообразно изследване/ на 21.12.23г. от д-р М. К. в медико-диагностична лаборатория по ЯМР диагностика „Р. ЕООД“ Пловдив със заключение: магнитно резонансно томографски - данни за хидроцефалия за трети и латералните мозъчни вентрикули. Според заключението на експерта перспективите за лечение на заболяването са оптимистични пълно или частично. Установява се, че състоя.ето на детето е необходимо да се проследява клинично от съответните специалисти - педиатър, невролог, неврохирург, както и да се контролира с неврообразни специализирани изследвания /ЯМР/ за ефективността на функциониране на клапата, предвид възможност от поява на механични препятствия - запушване и др.

От заключението на експерта са установява, че здравословното състоя.е на детето Н.М. Ш. към момента на изписването на 02.02.2024 г. от лечебното заведение - клиника по неврохирургия в болница „Токуда“, гр. София след оперативното лечение е определено, че е с нормален соматичен и неврологичен статус, както и с установена функционираща клапна система. Описаното в епикризата състоя.е на детето, където последно е лекувано стационарно, позволява то да бъде транспортирано без опасност за здравето и живота му от Република България до Кралство Нидерландия. От заключението се установява също, че продължаване лечението на детето в Нидерландия не създава сериозна опасност, която да го изложи на евентуална заплаха от увреждане или по някакъв друг начин да го поставя в неблагоприятна ситуация, след като лечението му до момента е провеждано в лечебни заведения на територията на Република България.

В открито съдебно заседание вещото лице д-р Н. пояснява заключението си, че проведеното лечение на детето Н. в България отговаря на стандартните международни медицински процедури, които се използват при това заболяване. Предвид състоя.ето, в което е изписано детето - с нормален соматичен и неврологичен статус, дава заключение, че няма опасност от транспортиране. Заболяването се проследява, защото поставения шънт може да се запуши. Времето на престояване на шънта е индивидуално и трябва да се държи връзка с лекуващия лекар, да се следи детето от педиатър, невролог и неврохирург. Проследяване може да се случи навсякъде от такива специалисти. Не е нужно това проследяване да се извършва от същия медицински екип, който е лекувал детето. Вещото лице конкретизира заключението си, че е необходимо клапата да бъде сменяна при запушване, при неефективно функциониране, при израстване на детето, което налага да се правят образни изследвания, резонанси, ехографии на главата. За това заболяване след оперативната намеса е необходима рехабилитация, която е периодична и се следят показателите на неговото развитие преди всичко от педиатъра, като този педиатър може да бъде както в страната, така и извън страната. Установява се, че при нормален соматичен и неврологичен статус, т.е. нормално вътречерепно налягане при дете с поставен шънт, няма противопоказания същото да лети със самолет. Непосредствено преди полета може детето да бъде консултирано със съответен специалист, да се провери ефективността на клапата, да се измерят вентрикулите. Към момента на изписването детето Н. е можело да пътува, защото е било с нормален соматичен и неврологичен статус. Един преглед при педиатър ще е достатъчен, за да се установи дали има някакъв проблем.(лист 284-286 от делото).

От съда са събрани допуснатите на страните гласни доказателства. Разпитани са две групи свидетели: В.Б.В.Й.Ш. – роднина на молителя по сребрена линия от четвърта степен и Л.И.Я. – без дела и родство със страните, доведени от молителя, както и М.Д.Ш. – сестра на ответника.

От показанията на св. Ш. се установява, че молителят Ш. живее от няколко години в гр. Девентер на ул. ****. Г-н Ш. и се занимава в сферата на компютърните и

информационни технологии. От показанията на свидетеля се установява, че е виждал М. Ш. и неговия син Н.Ш. да си играят, като детето винаги е било весело, смее се. В показанията си сочи, че къщата в Девентер, където се преместили да живеят братовчед му с неговата съпруга Д. е била ремонтирана и в нея последно са живели страните с детето им Н., преди майката да тръгне към България. Молителят останал да живее в същата къща. Седем седмици продължил ремонта на новата къща, в която страните се преместили да живеят. Установява се също, че домът на страните е посещаван многократно от службата по „Закрила на детето“ и съвета по безопасност, като е изготвен терапевтичен план с 27 посещения. Съдът не обсъжда показанията на свидетеля в останалата им част, тъй като не са придобити от лични впечатления от отношенията между страните, а преразказва наученото от молителя.

От показанията на св. Я. се установява, че тя е съсед на родителите на ответника и живее в гр. Ямбол, на ул. ****. Установява се, че от 2021 година страните се връщат в България за ваканция, като гостуват на родителите на ответницата. Заявява в показанията си пред съда, че когато през м. август 2023г. видяла ответницата в двора пред дома на родителите ѝ с детето, тя ѝ съобщила „На гости сме за малко“. Установява се, че М. Ш. е бил в България между 3 и 5 дни и през м. декември 2023 г. Съдът не обсъжда показанията на свидетеля в останалата им част, тъй като не са относими към спора и свидетелят преразказва наученото от трети лица, а не пресъздава собствените си възприятия.

В показанията си св. Ш. (сестра на ответника) сочи, че живее в гр. Ямбол, ул. **** със семейството си, а е отишла в Нидерландия за да помага на сестра си след раждането на детето Н. и останала там 6 дни. Соци, че след прибирането на детето от родилния дом молителят започнал да пие червено вино, а когато свидетелката му направила забележка, започнал да я обижда и гони от къщата. Заявява, че докато тя е била в дома на страните в Нидерландия, бащата М. е виждал детето един-два пъти. Заявява, че молителят лично ѝ е потвърждавал, че само веднъж е вземал наркотици. В останалата им част съдът не кредитира показанията на св. Ш. и не ги обсъжда, тъй като при преценката им съгласно чл. 172 от ГПК ги счита за пристрастни в полза на ответника и срещу молителя, с когото се установи да са с влошени лични отношения.

Други относими към спора доказателства не са сочени от страните и не са събрани от настоящата съдебна инстанция.

Описаната фактическа обстановка е установена по делото въз основа на съвкупната преценка на всички събрани доказателства, ценени като относими, допустими и кореспондиращи с приетите от съда за безспорни между страните обстоятелства.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

С Хагската конвенция се създава правен механизъм за осигуряване незабавно връщане на детето отведено и/или задържано незаконно и за гарантиране ефективно спазване на законите, свързани с упражняване на родителските права и правото на лични отношения. Нормата на чл.3 от Хагската конвенция дава легално определение за случаите в които прехвърлянето или задържането на детето е незаконно, а именно: когато е а) извършено в нарушение на правото на упражняване на родителските права съгласно законите на държавата по обичайно местопребиваване преди прехвърлянето и б) по време на прехвърлянето или задържането това право е било ефективно упражнявано съвместно или поотделно, или би било упражнявано по този начин, ако не е било извършено прехвърлянето или задържането.

Съдът приема, че възникване на правото да се върне малолетното дете Н.М. Ш.

в държавата на обичайното местопребиваване – Нидерландия, по реда на Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца се предпоставя от възникването на следните материални предпоставки (юридически факти): 1) детето да е имало постоянно местопребиваване в Нидерландия; 2) детето да е било прехвърлено или задържано от неговата майка в Република България в нарушение на установените в Нидерландия правила за упражняване на родителски права – съвместно или поотделно; 3) молбата за връщане на детето да е подадена преди да изтече една година от прехвърлянето или задържането му в Република България; 4) бащата да е упражнявал ефективно родителските права по време на прехвърлянето или задържането на детето; 5) бащата да не е дал съгласие за прехвърлянето, респ. задържането на детето в Република България или впоследствие да не е приел прехвърлянето или задържането на детето в Република България; 6) да не съществува сериозна опасност връщането на детето да го изложи на заплахата от психическо или физическо увреждане или по всякакъв друг начин да го постави в неблагоприятна ситуация и 7) детето да не е достигнало възраст и степен на зрялост, при които е уместно да се вземе под внимание и неговото мнение, когато се противопоставя на връщането, респ. детето да не се противопоставя на връщането, когато е достигнало възраст и степен на зрялост, при които е уместно да се вземе под внимание и неговото мнение.

Всеки родител има право и задължение трайно да полага ефективни грижи за благополучието на своето дете, а за обезпечаването на това право и задължение с Хагската конвенция са уредени способите за възстановяване на фактическото състояние преди незаконното прехвърляне или задържане на детето. Дадената с Хагската конвенция регламентация цели възстановяване на незаконно нарушеното обичайно местопребиваване на детето и извън приложното ѝ поле остават споровете между родителите за упражняването на родителските права (арг. от чл. 19 от Хагската конвенция), които следва да бъдат решени съобразно правото на държавата, в която детето има обичайно местопребиваване при зачитане на неговите права, включващи и правото на пълноценно общуване с двамата родители. При установяване на незаконна промяна на местоживеенето на детето следва незабавно да бъде върнато в страната на обичайното му местопребиваване, *а незаконно задържалият го родител разполага с възможността да защити своите родителски права пред компетентен съд и да иска да бъдат предоставени нему упражняването на същите или определяне на подходящ режим на лични отношения с детето*, който да позволява периодично или постоянно законно прехвърляне на последното в държава-членка, различна от тази на обичайното му местоживеене.

Съдът прецени в съвкупност събраните доказателства и приема за установено по делото, че по отношение на детето Н.М. Ш., български и нидерландски гражданин, родено на ****г., в гр. Девентер, Нидерландия, са осъществени предпоставките на чл. 3, б. „а” и б. „б“ от Хагската конвенция, тъй като още на 23.08.2023г. майката Д. Д. Ш. е напуснала Нидерландия и е извела детето от държавата по неговото обичайно местопребиваване (признание направено в писмения отговор и лично при изслушването на ответника, което е подкрепено от социалното проучване), като не го е върнала, а го е задържала неправомерно в Република България – без съгласието на неговия баща М. А. А. Ш., като по този начин е нарушено правото на бащата да упражнява ефективно родителските права. По делото е установено незаконното задържане в Република България от майката Д. Д. Ш., тъй като детето Н.М. Ш. е имало обичайно местопребиваване в Нидерландия, а бащата, който не е лишен от упражняване на родителските права по отношение на детето, не е дал съгласието си за неговото трайно оставане в Република България. Бащата ефективно е упражнявал родителските права по време на прехвърлянето и задържането на детето Н.Ш.,

доколкото не се спори, че родителите са живели заедно с детето в град Девентер, Нидерландия до 23.08.2023г. Страните не спорят, че и действащият нидерландски закон, както и българският уреждат, че и двамата родители имат родителски права върху детето, които се упражняват по взаимно съгласие, вкл. и когато майката и бащата не живеят съвместно (видно и от Извлечението от Регистъра за родителски права, издадено на 02.10.2023г. от Окръжен съд Оверейсел в Кралство Нидерландия).

Нормата на чл.12, ал.1 от Хагската конвенция постановява, че когато детето е било незаконно прехвърлено или задържано и от датата на подаване на молбата за връщането му пред компетентен съдебен или административен орган на договарящата държава, в която се намира детето, е изтекъл период от време, по-малък от една година от датата на незаконното прехвърляне или задържане, съответният орган разпорежда връщане на детето. В случаите, когато молбата за сезиране е подадена извън едногодишния период по ал.1, съдът или административния орган постановява връщане на детето, освен ако се установи, че то се е приспособило към новата си среда – чл.12, ал.2 от Хагската конвенция.

По делото се установи, че молителят М. А. А. Ш. е спазил едногодишния срок по чл. 12, ал. 1 от Хагската конвенция, тъй като детето е било незаконно задържано след 30.09.2023г., а молбата за връщането му в държавата на обичайното му местопребиваване е депозирана от бащата на 15.11.2023г. (видно от входящия номер и дата от регистратурата в съда), поради което и съдът не дължи обсъждане дали детето се е приспособило към новата си среда в Република България, респ. да съобрази изложеното в социалния доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Ямбол.

По делото безспорно се установи, че детето Н.Ш. е с обичайно местопребиваване в Нидерландия, където е родено и е живяло с двамата си родители до извеждането му от ответника на 23.08.2023г.

Д. Д. Ш. своевременно е оспорила молбата за връщане на детето, като е въвела твърдения за наличие на изключение по чл. 13, б. „б“ от Хагската конвенция.

Спорният между страните въпрос е относно наличието на втората материална предпоставка – дали детето неправомерно е задържано от майката Д. Д. Ш., която е напуснала страната по неговото обичайно местопребиваване и не го е върнала, а го е задържала в Република България – без съгласието на неговия баща М. А. А. Ш..

Предпоставките, при които компетентния орган на замолената държава може да откаже връщането на детето, независимо от наличието на условията по чл. 12, вр. с чл. 3 от Хагската конвенция, са посочени изрично в чл. 13 и се свеждат до неефективно упражняване на родителските права по време на прехвърлянето или задържането от лицето, натоварено с грижата за детето, до дадено съгласие от същото лице за прехвърлянето или до последващо приемане на осъществено прехвърляне /чл.13, б. „а“/ и до наличие на *сериозна опасност връщането на детето да го изложи на заплахата от психическо или физическо увреждане или по всякакъв друг начин да го постави в неблагоприятна ситуация* /чл.13, б. „б“/.

Спорът в настоящото производство е съсредоточен върху наличието на отрицателни предпоставки за уважаване на сезиралото съда искане, визиращи в разпоредбата на чл.13, ал.1, б. „б“ от Хагската конвенция, чието установяване би било основание за постановяване на отказ за връщане на детето в държавата, където се намира неговото обичайно местопребиваване. Уредените в чл. 13, ал.1, б. „б“ от Хагската конвенция изключения *следва да се прилагат стриктно*, наличието на *сериозна опасност връщането на детето да го изложи на заплахата от психическо или физическо увреждане* или да го постави в неблагоприятна ситуация по всякакъв начин *следва да е конкретна*, не предполагаема и абстрактна, а и да достига такава степен на

тежест, че да се определя като „сериозна“.

Преценявайки в съвкупност доказателствата по делото, съдът приема, че по делото не са събрани доказателства за наличието на основание по чл. 13, б. „б“ от Хагската конвенция, което да обоснове извод съда да откаже връщане на детето Н.М. Ш. в държавата по обичайното местопребиваване.

Съдът не намира да е доказана някоя от хипотезите на чл. 13, б. „б“ от Хагската конвенция, респ. да съществува сериозна опасност връщането на детето да го изложи на заплахата от психическо или физическо увреждане, или да го постави в неблагоприятна ситуация по какъвто и да е начин. Не са установени поведение на молителя по настоящото производство, да представлява някаква форма на заплахата за детето Н.М. Ш.. Обратно, от събраните доказателства се установи, че молителят активно е ангажиран с осигуряване на подходящи условия за детето при връщането му в Нидерландия, при което съобразява неговата ниска възраст и необходимостта от непосредствени майчини грижи.

Изключението, уредено в чл. 13, ал. 1, б. „б“ от Хагската конвенция, може да бъде приложено при следните неизчерпателно изброени примери: трайни социални и военни конфликти в държавата на произход; осъществено физическо (вкл. сексуално) и психическо насилие, вкл. от партньор в живота на ощетения родител; изтърпяване на присъда от наказателен съд, през което време родителят в държавата на обичайното местопребиваване на детето не може ефективно да упражнява родителските права – той обективно е лишен от възможност за полагане на грижи по отношение на детето; сериозно трайно заболяване, вследствие на което не може да се грижи за детето; употреба на наркотични и други упойващи вещества, страдание от алкохолизъм или когато не може да се грижи за детето под друга форма – дори и с помощта на други подпомагащи държавни органи или частни лица.

Опасността за детето винаги трябва да бъде актуална – тя не трябва да бъде хипотетична и да зависи от бъдещото развитие на събитията. Във всеки случай за целите на Хагската конвенция е ирелевантно обстоятелството, че родителят, който е отвлякъл детето, може да му предложи по-добри възможности за живот, респ. за развитие, отколкото другия родител, тъй като съдът в настоящото производство не следва да се произнася относно правото на упражняване на родителските права (чл. 19 от Хагската конвенция). За да се приложи чл. 13, ал. 1, б. „б“ от Хагската конвенция, не е достатъчно да се установи опасност от отделяне на детето от родителя, който го е отвлякъл (в случая майката). В противен случай правонарушителят би се ползвал от собственото си противоправно поведение, което сам е извършил чрез отвлечането.

Твърденията на ответника, че молителят употребява наркотични вещества, както и за злоупотребата му с алкохол в Нидерландия, съдът намира за недоказани. По делото не се събраха годни доказателства, които да обосноват извод за употреба на наркотици или системна злоупотреба с алкохол от страна на молителя, *които да са дали отражение на неговото отношение към малолетното му дете Н.Ш..* В настоящото производство съдът не дължи да изследва пороците на страните по делото, а дали изложените твърдения за наличие на обстоятелства чл. 13, ал. 1, б. „б“ от Хагската конвенция са не само предполагаеми и абстрактни, а конкретни и доказани по установения ред. Недоказаните факти са неосъществени за съда факти, поради което и страната, която твърди фактите следва да понесе неблагоприятните последици – не прилагане на изключението на чл. 13, ал. 1, б. „б“ от Хагската конвенция. За настоящото производство е ирелевантно дали молителят някога е употребил еднократно наркотично вещество и/или е злоупотребил с алкохол, нито дали молителят е виновен за настъпилото между страните разстройство на брака, респ. колко дълбоко е това разстройство, респ. коя от страните следва ефективно да

упражнява родителските права по отношение на детето Н.Ш. (арг. от чл. 22в, ал. 2 от ЗЗДг). За да намери приложение изключението на чл. 13, ал. 1, б. „б” от Хагската конвенция следва да бъдат доказани конкретни случаи след раждането на детето Н.Ш., т.е. след ****г., в които молителят М. А. А. Ш. с поведението си да го е изложил на заплахата от психическо или физическо увреждане, или да го е поставил в неблагоприятна ситуация по какъвто и да е начин (в каквато насока са и изричните указания на съда, дадени при разпределяне на доказателствената тежест с доклада по делото – лист 158 от делото). От събраните в първоинстанционното производство доказателства, не може да се обоснове извод, че молителят М. А. А. Ш., след раждането на детето Н.Ш., е употребявал наркотични и/или други упойващи вещества, респ. е страдал от алкохолизъм, с което е поставил детето Н.Ш. под заплахата от психическо или физическо увреждане, или в неблагоприятна ситуация по какъвто и да е начин.

Съдът съобрази, че от заключението на съдебната неврологична експертиза се установи, че и заболяването на детето не представлява пречка то да бъде върнато в държавата по обичайното му местопребиваване. Нито отпътуването от България, нито пребиваването на детето в Нидерландия може да му повлияе неблагоприятно и да налага прилагането на някое от изключенията по чл. 13 от Хагската конвенция. Отказът да се разпорежи връщане на детето Н. не намира опора в действащата правна уредба и би било пряко нарушение на действащите международноправни норми, които имат приложение в настоящото производство.

Съдът отчита, че в държавата по обичайното местопребиваване на детето майката сама е избрала да живее заедно с молителя и там е предпочела да роди детето Н.М. Ш., както и че в същото време не е живяла с родителите си в България.

Следва да се посочи, че всички спорове относно промяната на упражняването на родителските права по отношение на детето Н.Ш., както и относно промяната на неговото местоживее, трябва да се решават съвместно от родителите на детето или по съдебен ред от компетентния съд по родителската отговорност, а не самоволно, едностранно от единия родител (майката), дори и когато този родител има субективната увереност, че е по-пригодният родител, респ. че прави най-доброто за детето си. Нещо повече – дългото отсъствие на единия родител (бащата) от живота на детето вследствие на процесното незаконно задържане само ще засили негативното отношение на малолетния Н.Ш. към бащата, което не е в интерес на детето.

Действително майката, в тази възраст на детето, е основен базисен източник на сигурност, но за майката Д. Д. Ш. няма установена правна пречка да се върне в Нидерландия заедно с детето си Н.М. Ш.. Д. Д. Ш. е в трудоспособна възраст, би могла да полага труд и да се издържа от доходите си, а в случай, че има временна, обективна невъзможност за това (напр. поради ниската възраст на детето), то би могла да получи достатъчно добра социална закрила от нидерландските власти, за която се установи, че тя следва да поиска (а не молителя), за да ѝ бъде предоставена.

Връщането на детето няма да е в нарушение на чл. 20 от Хагската конвенция. Цитираната норма на чл. 20 постановява, че връщането на детето съгласно разпоредбите на чл. 12 може да бъде отказано, ако това противоречи на основните принципи на замолената държава в областта на защитата на правата на човека и основните свободи. Връщането на детето в държава-членка на Европейския съюз, която държава е с трайно утвърдена демократична форма на управление и със сигурна държавна подкрепа за социално слабите слоеве от обществото, не може да се възприеме, че би било в противоречие с чл. 30, ал. 1; чл. 32, ал. 1 от Конституцията на РБ. Следва да се отрази, че с връщането на детето не се допуска нарушение на чл. 35, ал. 1 от Конституцията на РБ, тъй като в изр. 2 е отразено изключението, че това право

може да се ограничава само със закон, за защита на националната сигурност, народното здраве и *правата и свободите на други граждани*. Със самоволното задържане на детето Н.Ш. в България, майката неправомерно е нарушила правата и свободата на молителя да упражнява родителските права по отношение на общото им дете. За пълнота следва да се посочи също, че за настоящото производство е неприложима нормата на чл. 47, ал. 2 от Конституцията на РБ, тъй като тя касае особената закрила на жената майка, която се ползва от особената закрила на държавата, която ѝ осигурява платен отпуск преди и след раждане, безплатна акушерска помощ, облекчаване на труда и други социални помощи, *но не и право да определя еднолично местоживеенето на детето*, като игнорира правата на другия родител. Неприложим е и принципа по чл. 57, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията на РБ, тъй като с предявяването на молба по чл. 7, б. „f“, във вр. с чл. 8 от Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца, бащата не отнема права на ответната страна, нито осъществява злоупотреба с права, а цели защита не само на собственото си право на пълноправен родител по отношение общото дете на страните, а и защита интереса на детето, което има потребност да общува с двамата си родители. От ответната страна е нарушен чл. 58, ал. 1 от Конституцията на РБ, тъй като Д. Д. Ш. е длъжна да зачита правата и законните интереси на детето Н.Ш. (да общува пълноценно и с двамата си родители), а и на молителя (да упражнява родителските си отговорности).

Настоящият съдебен състав не установява каквато и да е колизия между приложимите норми на Хагската конвенция и тези на Конвенцията за правата на детето. До 23.08.2023г. детето Н.Ш. е живяло съвместно с двамата си родители (страни в производството) в държавата по обичайното му местопребиваване – Нидерландия, а едва след неправомерното му задържане от майката в България, се проявява спор за родителската отговорност, който не е предмет на разглеждане в настоящото производство.

Приетото от съда, че са изпълнени предпоставките за връщане на детето Н.Ш. съгласно Хагската конвенция, не води до извод, че майката – ответник, задължително трябва да живее разделена от детето си. Връщането на детето Н.М. Ш. в Нидерландия не предопределя и изхода от спора на кого от двамата родители ще бъде предоставено упражняването на родителските права по отношение на детето, доколкото съдът в настоящото производство не разглежда по същество въпроса за упражняването на родителските права, поради което и доказателствените искания на ответника, за изследване на спор за родителската отговорност, са неотносими.

Нидерландия е демократична правова държава, която спазва правния принцип за върховенството на закона, поради което майката няма основание да се чувства застрашена в случай, че се върне заедно с детето си в Нидерландия до разрешаване на спора относно упражняването на родителските права. А в случай, че се установи невъзможност за молителя – баща на детето, да полага грижи за малолетния Н.Ш., то социалните институции в Нидерландия ще предприемат необходимите адекватни мерки в защита интереса на детето.

По изложените съображения, съдът приема молбата на М. А. А. Ш. за основателна и връща детето Н.М. Ш. в държавата по обичайното му местопребиваване – Кралство Нидерландия. С настоящото решение съдът следва да гарантира и ефективното изпълнение на решението, като предотврати затрудненията за връщането на детето. Малолетният Н.Ш. следва да бъде предаден на молителя незабавно след влизане на решението в сила, а бащата да има право да заяви издаването и да получи всички необходими документи за пътуването на детето до Кралство Нидерландия.

По разносните съдът приема следното:

На основание чл. 81 от ГПК съдът дължи произнасяне по искането за разноси.

Молителят е доказал реално направените разноси по делото в размер от 8910 лева – за адвокатско възнаграждение на един адвокат в размер на 7800 лв., представляваща левовата равностойност на платената сума от 4000 евро, 960 лв. за преводач, както и 150 лв. – депозит за вещо лице, съгласно представен списък по чл. 80 от ГПК и доказателства за тези разходи (лист 310-315 от делото). Не е направено възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК.

По изложените съображения съдът осъжда Д. Д. Ш. да заплати на М. А. А. Ш. разноси по делото в размер от 8910 лева.

Ответникът не претендира разноси.

Така мотивиран, Софийски градски съд, Гражданско отделение, V-ти брачен състав

РЕШИ:

ВРЪЩА детето Н.М. Ш., родено на ****г. в гр. Девентер, Кралство Нидерландия, български гражданин с ЕГН *****, в държавата по обичайното му местопребиваване – в Кралство Нидерландия, по молба на неговия баща М. А. А. Ш., поданик на Кралство Нидерландия, роден на ****г., срещу майката Д. Д. Ш., български гражданин с ЕГН *****, на основание чл. 3 от Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца, за което детето Н.М. Ш. следва да бъде предадено на неговия баща М. А. А. Ш. незабавно след влизане на решението в сила, а бащата има право да заяви издаването и да получи всички необходими документи за пътуването на детето от Република България до Кралство Нидерландия.

ОСЪЖДА Д. Д. Ш., ЕГН *****, с адрес: гр. Ямбол, ул. ****, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, да заплати на М. А. А. Ш., поданик на Кралство Нидерландия, роден на ****г., сумата от 8910 (осем хиляди деветстотин и десет) лева – разноси по гр. дело № 12836/2023г. по описа на Софийския градски съд, ГО, V-ти брачен състав.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Апелативен съд - София, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____